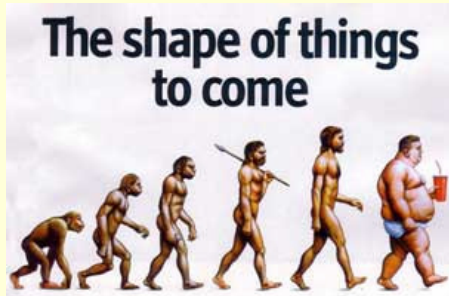

Obezitás

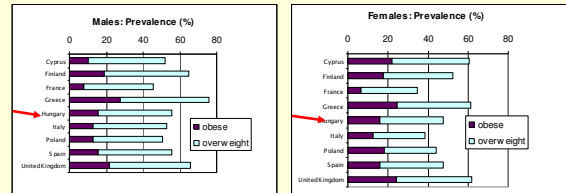
Horváth Zoltáné
horvathzne@se-etk.hu

Elhízás és túlsúly prevalenciája

férfiak

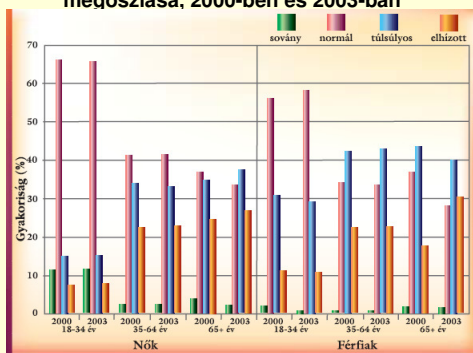
nők

Forrás: WHO Global Infobase, estimates for 2005

OLEF 2003

BMI kategóriák kor és nem szerinti százalékos megoszlása, 2000-ben és 2003-ban

Elhízás

- Meghatározása (általános):
  - A testszír olyan mértékű megszaporodása, mely az egészségre kedvezőtlen hatással lehet
- Jelentősége:
  - Kísérő betegségek
  - Ebből eredő halálozás
    - WHO:
      - 1998 óta önálló betegség
      - EU-ban a halálozás 10%-a az elhízáshoz köthető
  - Költség
    - Mo: kb. 30 milliárd Ft/év többletkiadás

Az elhízás mértéke, típusa:

- Módosított Broca index (+20%),
  - Nő: $0,85x$ (testmagasság(cm)-100)
  - Férfi: $0,9x$ (testmagasság(cm)-100)
- Testszír meghatározás (férfi 25%, nő 30% felett),
- Relatív testtömeg (140% felett),
- Ideális testtömeg táblázat adatait meghaladó testsúly
- Testtömeg index (BMI= testtömeg/testmagasság²)
- Derék/csípő hányados: férfi >0,9, nő > 0,85 (alma típusú elhízás)
- Haskörfogat férfi: >94 (102) cm, nő >80 (88) cm

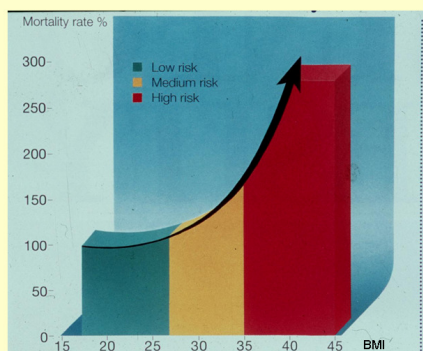
WHO irányelvei alapján az obezitást a Body Mass Indexből számoltan definiáljuk

Body Mass Index (kg/m ²)	Meghatározás
BMI < 19	soványság
20 – 24,9	normális
25- 26,9	túlsúlyos
27- 29,9	enyhe elhízás
30- 39,9	közepes elhízás
40 fölötti BMI	kóros elhízás

Előnye: Az egyetlen világszerte elfogadott, validált index, könnyen alkalmazható

Hátránya: nem tud differenciálni a zsír és az izom- és csonttömeg között

Kockázat emelkedés

Az Egészségügyi Minisztérium szakmai protokollja
Az elhízás diagnosztikája és kezelése

Készítette: A Belgyógyászati Szakmai Kollegium,
és a Magyar Elhízástudományi Társaság

I. Alapvető megfontolások

A tevékenység alkalmazási területe

A megelőző és gyógyító orvostudomány szinte valamennyi területe, mivel az elhízás szervrendszerekre tekintet nélkül generálisan növeli a betegségek kialakulásának kockázatát és súlyosítja a körlefolyást, vagyis nyilvánvaló veszélye a társbetegségek terén jelentkezik.

Definíció

Az elhízás anyagcsere-folyamatok genetikai, központi idegrendszeri, endokrin és környezeti hatásokra létrejövő zavara, amely az energiaháztartás egyensúlyának módosulását okozza. Ez a folyamat a táplálékfelvétel növekedésében és/vagy az energia leadás csökkenésében nyilvánul meg, majd fokozott zsírraktározódáshoz vezet. A súlytartó fázisban a kövérség megtartása már kisebb energia bevitellel is lehetséges. Ebben a szakaszban is további szabályozási zavarok, társuló betegségek alakulhatnak ki. Az elhízás tehát krónikus és recidíváló betegség, amely tartós kezelést igényel testsúlycsökkentés, majd súlytartás céljából.

EÜM szakmai protokoll

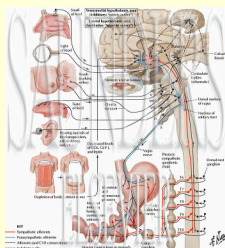
Elhízás kialakulása

Energiabevitel és felhasználás egyensúlya felborul

Energiaegyensúly szabályozásában részt vevő hormonok:

- Étvág/táplálékfelvétel szabályozása
- Étvág csökkentő:
  - Insulin
  - Glucagon
  - Amylin
  - Cholecystokinin (CCK)
  - Glucagon like peptide-1 (GLP-1)
  - Peptide tyrosine-tyrosine (PYY)
- Étvág növelő:
  - Ghrelin

Zsír szövet

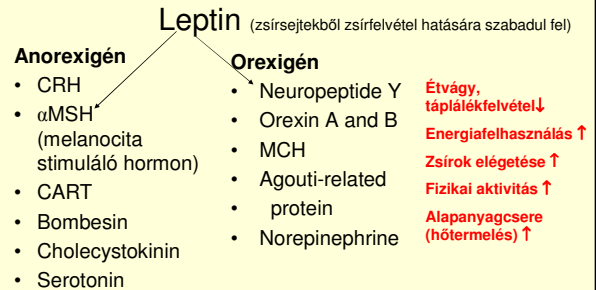
- Metabolikusan aktív
- Test zsírraktárainak szabályozása
  - Adiponectin
    - Zsírraktározás
    - Insulin érzékenység javítása
  - Leptin
    - Zsírraktárak telítettsége
    - Étvág csökkentés
  - Zsírsejtek hipertrófiája és hiperpláziája
- "Adiposity rebound" (visszaállítás)

Elhízás és a zsírszövet

Újabb ismereteink szerint a zsírszövet az energiaraktározáson kívül számos anyag termelésére is képes, amelyek széles körű szabályozó és metabolikus hatást fejtenek ki, ezért a zsírszövet az „**adiposo organ**” nevet kapta.

EÜM szakmai protokoll

Étvágy hipotalamikus kontrollját befolyásoló molekulák:

A betegség leírása

Érintett szervrendszerek

1. A zsírszövet sejteinek nagysága és száma megnövekedett. A zsírsejtekből szabad zsírsavak raktározódnak triglicerid formájában, majd igény esetén mobilizálódnak. A hastüregben belül levő zsírszövet (cseplesz, bélfodor) gyorsabban, a bőr alatt levő zsír lassabban mobilizálja zsírsavait. Újabb ismereteink szerint a zsírszövet az energiaraktározáson kívül számos anyag termelésére is képes, amelyek széles körű szabályozó és metabolikus hatást fejtenek ki, ezért a zsírszövet az adiposo organ nevet kapta.
2. Cardiovascularis rendszer: a szívizom, valamint az artériás és a vénás rendszer sokszervi károsodást mutat elhízásban.
3. Emésztő-bél rendszer: a máj, a hasnyálmirigy, a nyelöcső, a gyomor, a vékony- és vastagbél, valamint a rectum elváltozásai fordulnak elő.
4. A légzőszervek károsodása a krónikus alveoláris hypoventillatio, a bronchialis asztma és az alvási apnoe klinikai képében nyilvánul meg.
5. Mozgásszervek az ízületek degeneratív elváltozásai és a harántcsikolt izomzatban lerakódó zsír miatt károsodnak. Gyakrabban előforduló balesetek miatt az elhízottak csonttörése is gyakoribb.
6. Az endokrin rendszer érzékenysége: egyrészt a megnövekedett zsírtömeg endokrin regulációs változásokat okoz, másrészt egyes endokrin betegségek elhízással járnak.
7. Az elhízás az idegrendszer mentális és organikus eltéréseit okozhatja.

EÜM szakmai protokoll

Az elhízás szomatikus szövődményei (WHO 1998):

• Hypertonia • Dyslipideamia • Diabetes mellitus • Coronaria szívbetegségek • Szívelégtelenség • Stroke	• Osteoarthritis • Alvási apnoe • Tumor (colon, mell, méhnyak) • Menstruációs zavarok • Infertilitas • Problémás terhesség

Elhízás kialakulásának okai:

- Genetika:
    - Befolyásolhatja:
      - Íz preferenciákat
      - Étvágyat
      - Táplálékfelvételt
      - Energia leadást
      - Termogenezist
      - Raktározást
  - Obezitogén környezet
    - Élelmiszerek elérhetősége:
      - "Toxic food environment" – olcsó, ízletes, nagy energiasűrűségű ételek nagy adagjai könnyen elérhetőkké váltak
    - Fizikai inaktivitás
      - Közlekedés
      - Internet
      - Gépesítettség ...
- Egyéb okok:
- Endokrin zavarok
  - Központi idegrendszeri zavarok

Az elhízás táplálkozással összefüggő okai:

- túlzott energia bevitel
- helytelen tápanyag arányok
- rossz étkezési ritmus
- rendellenes étkezési szokások (pl. nassolás, impulzív- és éjszakai evés)

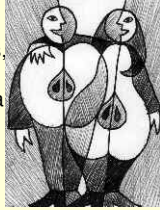
Rendellenes étkezési és életmódbeli szokások:

- Rövid idejű anyatejes táplálás
- Az étkezések/nassolás gyakorisága
- Falásrohamok testsúlycsökkentő manőverek nélkül (binge-eating)
- Otthonon kívül történő étkezések (fogadások)
- Túlzott zsír fogyasztás
- Túlzott krisztalloid szénhidrát fogyasztás
- Sok magas glikémiás indexű étel fogyasztása
- Alacsony élelmirost fogyasztás
- Mozgásszegény életmód

Elhízás típusa

- Alma**
(android, abdominalis, centralis)

  - az elhízás elsősorban a hasra, zsigerek köré lokalizálódik
  - Hajlamosít:
    - hypertoniára
    - hyperlipoproteinaemiára
    - diabetes mellitusra
    - ISZB-re
    - Alvási apnoera...

Körte
(gynoid, subcutan)

  - elsősorban combra, csípőre lokalizálódik
  - főleg esztétikai problémát
  - illetve varicositást idézhet elő

Fogyókúra elemei

- Étrendi terápia
- Mozgásterápia
- Viselkedésterápia

- Gyógyszeres terápia
- Sebészeti megoldások

Célkitűzések:

- motiváció tisztázása (felkeltése),
- testtömeg csökkentése,
- elért testtömeg megtartása,
- az ehhez szükséges táplálkozási ismeretek oktatása

Fizikai aktivitás ajánlható, mint az átfogó súlycsökkentő és súlytartó program része, mert

1. hozzájárul a súlyvesztéshez túlsúlyos és elhízott felnőtteknél:
  - A kategória;
2. csökkenti az abdominális zsír mennyiségét:
  - B kategória;
3. növeli a cardiorespiratoricus fittséget:
  - A kategória;
4. segíti a súlycsökkentés eredményének megőrzését:
  - C kategória.

EÜM szakmai protokoll

Csökkent kalóriatartalmú étrend és fokozott fizikai aktivitás együttes adása csökkenti a hasi sirtómeget és növeli a cardiorespiratoricus fittséget.
A kategória

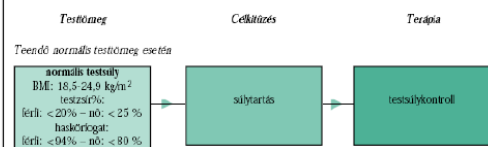
Bár a magatartás-terápia csak B szintű kategóriát képvisel, az átfogó testsúlycsökkentő kezelés - amely kombinálja a magatartás-terápiát az alacsony energiatartalmú étrenddel és a fokozott fizikai aktivitással - evidenciaszintje már magasabb.
A kategória

Mindezek alapján az elhízás kezelésére előírt rendszeres, mérsékelt fizikai aktivitás a bizonyítékokon alapuló orvoslás magas szintű követelményeinek is megfelel.

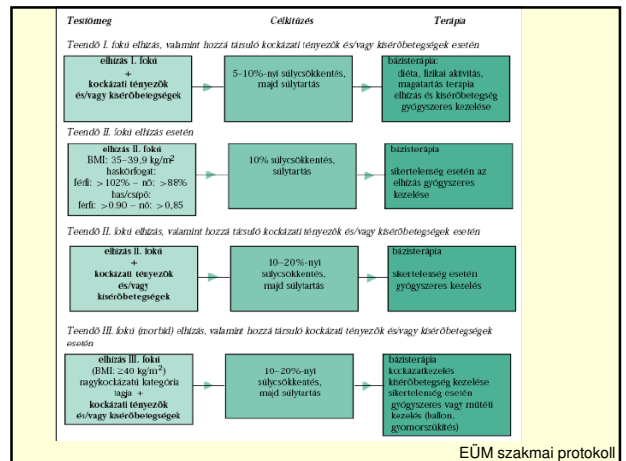
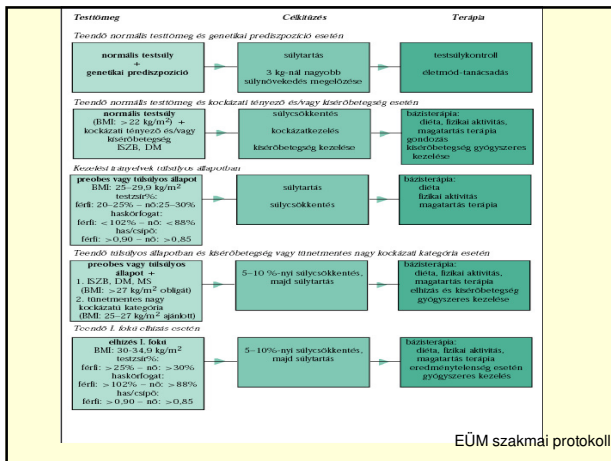
EÜM szakmai protokoll

Terápiás algoritmusok

Kezelési irányelvek normális testtömeg és túlsúly esetén

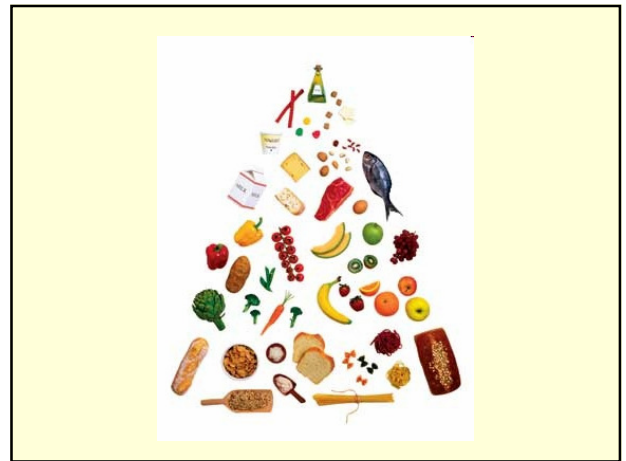
EÜM szakmai protokoll

Megelőzés
Az elhízás megelőzésére kisgyermekkorától idősorig tartó program végigvitele szükséges.

Értékelés, klinikai állapot	Ha életmód-változtatás nem elég, orvosi kezelés javasolt, ha	
	BMI kg/m^2	Haskörfogat
Nagy kockázat Közvetlen-beleégés, perifériás értelegség, coronariaszindróma, II. típusú diabetes mellitus, metabolikus szindróma	>25.0	> 94 cm (férfi) > 80 cm (nő)
Tünetmentes, nagy kockázati állapot • Fatális CV-riziko >5%/10 év vagy coronaria-riziko (framingham) >20%/10 év • Más súlyos kockázati tényező jelenléte: koleszterin >5.0 mmol/l vagy LDL-koleszterin > 6.0 mmol/l vagy vérnyomásérték >180/110 Hgmm BMI >40 kg/m^2 (morbid elhízás)	>27.0	> 102 cm/férfi > 88 cm/nő
Közepes kockázat 2 v. több rizikofaktor Fatális CV-riziko 4%/10 év vagy coronariaszindróma (framingham): 10-20%/10 év	>30.0 Fakultatív: >27.0	> 102 cm/férfi > 88 cm/nő
Kis kockázat 0-1 rizikofaktor Fatális CV-riziko <4%/10 év vagy coronariaszindróma (framingham) <10%/10 év	>30.0	> 102 cm/férfi > 88 cm/nő

EÜM szakmai protokoll

„Az elhízás diétás kezelésében kétféle ajánlás tehető.

- A rizikóstatus meghatározása után a metabolikus kockázati tényezőktől mentes, de hypercholesterinaemiás betegek részére a klasszikus kalóriatartalmú (1200-1500 kcal) és zsírszegény (<math>< 30\%</math>), főleg növényi eredetű zsírokból álló és összetett szénhidrátokban gazdag (55%), rostú diétát javasolunk.
- Emelkedett triglicerid (>1,7 mmol/l), alacsony HDL-koleszterin-szint (férfi: <math>< 1,0</math>, illetve nő: <math>< 1,2 \text{ mmol/l}</math>), 6,0 mmol/l értéknel nagyobb éhomi vércukorérték vagy metabolikus szindróma esetén 1200-1500 kalória tartalmú, szintén 30% feletti zsírszegény diéta mellett, a szénhidrátbevitelt 40-45%-ra csökkenthetjük, főleg alacsony glikémiás indexű szénhidrátok formájában. Ez a fogyókúra idejére az édességek, sütemények, kenyér, pékáru, rizs, burgonya, tészta fogyasztásának kifejezett korlátozását jelentheti, a teljes kiőrlésű gabonafélék, zöldségek, hüvelyesek, alacsony glikémiás indexű gyümölcs, valamint dió, mogyoró relatíve szabad fogyasztása mellett.”

EÜM szakmai protokoll

Az elhízás mértéke, és megoldási lehetőségei

BMI	Testsúly-többlet	Ajánlás
25-27	20% ↓	Egyszerre lehet bízni a fogyókúrában
27-31	20-40%	Hosszú távú, életmódváltással járó fogyókúra nők: 1200 – 1400 kcal/nap férfiak: 1400 – 1800 kcal/nap
31-44	40-100%	VLCD intézetben, majd hosszú távú, életmódváltással járó fogyókúra
45 ↑	100% ↑	Sebészeti megoldások is szóba jöhetnek

Hosszútávú fogyókúra elvei:

- Csökkentett energiabevitel (-500 kcal/nap)
- Negatív energiamérleg
- 1 kg testtömeg=7000kcal
- Fogyás üteme: 0,5kg/hét
- Motiváció
- Hosszútávú együttműködés
  - Visszahízás aránya 90-95%!

Korszerű fogyókúrával szemben támasztott követelmények:

- **ne csökkenjen jelentősen a zsírmentes testtömeg**
- **ne alakuljon ki anyagcserezavar**
- **a diéta alatt ne legyen kínzó éhségérzet**
- **a megfelelő tápanyagellátás biztosítása**

A diéta összeállításának menete:

- az elhízás mértékének megállapítása,
- az ideális testtömeg meghatározása,
- alapanyagcsere kiszámítása
  - (Owen: nő: $700+7 \times \text{testtömeg kg}$,
férfi: $900+10 \times \text{testtömeg kg}$),
- energia- és tápanyagszükséglet megállapítása,
- megfelelő étkezési ritmus megállapítása

Jojo effektus

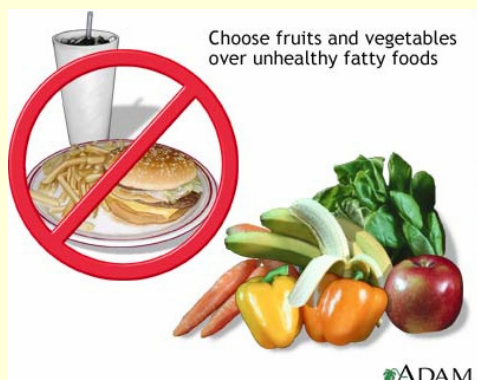

- Ha a fogyókúra során a napi energiabevitel az egyén alapanyagcseréjénél kevesebb,
- kb. 7-10 nap után az alapanyagcsere csökken,
- ami többszöri rosszul kiválasztott diéta következtében oda vezet,
- hogy a szervezet viszonylag csökkentett energiabevitel hatására sem reagál,
- sőt testtömeg-növekedés lesz a következmény

Tápanyagok specifikus dinamias hatása

A nyugalmi anyagcsere átmenetileg gyorsul (főleg fehérje fogyasztása után)

- Fehérje: 25%
- Szénhidrát: 8%
- Zsír: 3%
- Alkohol: 15%
- De: alkohol hatására jelentősen nő a következő étkezéssel történő energiabevitel!
- Fehérjében gazdag étkezés után a következő étkezés energiataralma kisebb, mint CH vagy zsírdús étkezést követően
  - → A fehérjedús táplálék hasznosítható energiataralma csökken legjobban!
- Élelmi rostokban gazdag táplálkozás során csökken az energiabevitel (teltségérzés, gyomorürülés lassulása, GI)

Étrend jellemzői

- **energiaszegény,**
  - **fehérjedús,**
  - **zsírszegény,**
  - **hozzáadott cukor-**
  - **és alkoholmentes,**
  - **rost dús**
- A páciens ideális testsúlyára számított:
- 20-25 kcal/ttkg,
  - 1,2-1,4 g/ttkg fehérje,
  - 0,6-0,8 g/ttkg zsiradék
  - 2-4 g/ttkg szénhidrát
  - 40-45 g/nap élelmi rost
  - +2-3 l (energiamentes) folyadék!

A nyersanyag-kiválasztás szempontjai:

A nyersanyagok közül elsősorban azokat alkalmazzuk, amelyeknek alacsony az energiatartalmuk és magas a laktató értékük, alacsony az energia sűrűségük.

Húsok húskészítmények:

- **Ajánlott:** sovány sertés-, marha-, vadhús, csirke- és pulykahús (bőre nélkül), zsírszegény halak, alacsony zsírtartalmú felvágottak (pl. gépsonka, Piknik sonka, sonkaszalámi, Zala felvágott, fehérpecsenye, pulykamellsonka, párizsi, virsli, darabolt nyelvmozaik, aszpikos felvágottak).
- **Nem ajánlott:** zsíros húsrészek, 20% feletti zsírtartalmú felvágottak, szalámitfélék, kolbászok, szalonnafélék, tepertő

Tej, tejtermékek:

- **Ajánlott:** csökkentett zsírtartalmú tejek, savanyú tejkészítmények, sajtok. A tejdesszertek közül pedig az **alacsony zsírtartalmú** és **hozzáadott cukrot nem** tartalmazó termékek.
- **Nem ajánlott:** zsírdús tejek, savanyú tejkészítmények, sajtok, hozzáadott cukrot tartalmazó tejdesszertek.

Zöldségfélék, gyümölcsök:

- **Ajánlott:** Az étrend gerincét a diétásrost-gazdag zöldségfélék, valamint az alacsony szénhidráttartalmú gyümölcsök adják.
- **Nem ajánlott:** hozzáadott cukrot tartalmazó gyümölcskészítmények.
- **A száraz hüvelyesek, aszalt gyümölcsök, olajos magvak, banán, szőlő fogyasztását csak ritkán és minimális mennyiségben javasoljuk.**

Kenyerek, péksütemények:

- A kenyerek közül elsősorban a teljes kiőrlésű lisztből készült termékek alkalmazhatók.
- A különböző magvakkal (tökmag és napraforgómag), sajttal dúsított kenyerek nem ebben a diétában fejtik ki jótékony hatásukat.

Zsiradékok:

- **Ajánlott:** adagonként 2-5 g-os mennyiségben, főzésre, sütésre növényi eredetű zsiradékok (repce-, napraforgó-, olívaolaj), kenyérkenéshez csökkentett zsírtartalmú (light) termékek (pl. Delma light, Dima light margarin, Leila light margarin, Linco light joghurtos margarin, light vajkrémek stb.).

Italok:

- **Ajánlott:** elsősorban az energiát nem tartalmazó folyadékok (víz, ásványvíz, tea mesterséges édesítőszerrel, szénsavas light üdítők), cukor nélkül készült gyümölcslevek
- **Nem ajánlott:** alkoholos italok (1 g alkohol 30 kJ energiát, a félédes és édes borok, pezsgők valamint likőrök az alkoholon kívül még cukrot is tartalmaznak), cukrozott szörpök, üdítőitalok, gyümölcslevek.

Az ételkészítési eljárások 1.

- **Főzés:** vízben, zöldséglében.
- A **párolás**nál 2-5 g/adagnál több olajat nem használhatunk fel.
- **Sütés** során azokat a változatokat részesítsük előnyben, amelyekhez zsiradékra nincs szükség (grill, teflon, alufólia, mikrohullámú sütő, agyagedény, sütőzacskó, sós sütés).

Az ételkészítési eljárások 2.

- **Sűrítés:** az ételek állományának kialakítása mellett jelentősen megnövelheti energiataralmukat, ezért ahol lehet, sűrítés nélkül készítsük az ételeket. Amennyiben mégis szükséges, a rántást elkészíthetjük zsiradék nélkül (száraz rántás), habarásnál egyszerű habarást használhatunk, vagy a tejfölt, tejszínt kefirrel, joghurttal, sovány tejjel helyettesíthetjük.
- **Lazítás:** zöldségfélével, tojással, zabpehellyel, zabkorpával, teljes kiőrlésű lisztből készült kenyérrel, barna rizzsel.

Az ételkészítési eljárások 3.

- Az **ízesítés**nél az édes íz elérésére nem használunk cukrot, mézet, Glukonont, szorbitot.
- Helyettük **energiamentes édesítőszer**eket (Édeske, Polisette, Polisweet, Canderel, stb.) válasszunk. Vigyázzunk arra, hogy a hőre érzékeny édesítőket csak utóízesítésre használjuk. Ha a fogyókúrázónak emésztőszervi problémái nincsenek mindenféle fűszer jól alkalmazható az ételek ízesítésére.

A diétával kapcsolatos megjegyzések

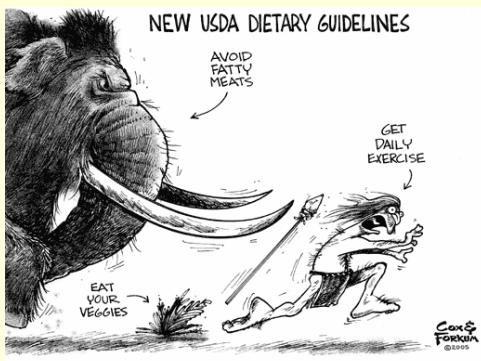
- figyelembe kell venni a páciens életmódját, étkezési szokásait,
- a javasolt heti testtömeg veszteség 0,5-1 kg-nál ne legyen több, ez akkor felel meg a célkitűzésnek, ha nem víz- vagy izomtömeg-csökkenésről van szó, hanem testzsírról.
- a heti 1 kg testsúlyvesztéshez kb. 7000 kcal-t kell megspórolni. A heti 0,5–1 kg leadásához szükséges energiadeficitnél több nem ajánlott, mert ebben az esetben már a zsírtömegből is történhet veszteség.
- a fogyókúra során az étrend energia tartalma ne legyen tartósan kevesebb az alapanyagcserénél,
- a napi energiamennyiséget 4-5 étkezésre kell elosztani,

A diétával kapcsolatos megjegyzések

- a rost dús étrend mellett fokozott figyelmet kell fordítani a bőséges (legalább 2-3 l/nap) folyadék fogyasztásra,
- minden étkezés lassan, az ételeket alaposan megrágva történjen,
- diéta önmagában nem elegendő, a mozgás $\uparrow$, a rendszeres étkezési szokások feltárása, az életmód befolyásolása szükséges,
- ideális testtömeg elérése ne minden áron történjen (10 kg fogyás már mérhetően csökkenti a vérnyomást, a vérszír és vércukor értékét).

Tanácsadás

Diétás tanácsadás során

- a három napos (1 hetes) étkezési naplót kiértékelni, és ennek alapján:
  - megerősíteni a helyesen kialakult étkezési szokásokat,
  - megmutatni a hibákat/hiányosságokat (valamiből túl sokat, vagy túl keveset eszik), de megmutatni ezek korrigálásának módját,
  - egyénre szabott, életmódjához, étkezési szokásaihoz, anyagi lehetőséghez igazodó (individuális) tanácsot/étrend mintát adni.

Oktatás

Formái:

- Egyéni tanácsadás
- Csoportos tanácsadás
- Előadás
- Klub
- Kurzus

Módszerek, segédletek:

- Mintaétrendek, táblázatok, receptgyűjtemények, emlékeztetők
- bolt-, piactúra
- Mérés-saccolás
- Termékbemutató
- Különleges élethelyzetek eljátszása (kirándulás, étterem, parti)

Extrém mértékű elhízás

VLCD (Very Low Calory Diet)

- A napi energiabevitel maximum 2520–3360 kJ (600–800 kcal)
- Csak intézeti körülmények között lehetséges.
- Legszélsőségesebb formája a „null-kalóriás” diéta alkalmazása TILOS!

VLCD

- **Alkalmazható:** 40-100%-os testsúlyfeleslegnél, 20–40% túlsúlynál, amennyiben az obesitas szövődményei: diabetes, hypertonia, hyperlipoproteinaemia fenállnak
- **Nem alkalmazható:** 14–18 éves kor között, három hónapon belül infarktuson átesett, valamint vese- és májelégtelenségben szenvedő betegeknél, bulimia nervosa, depresszió, epehólyag-gyulladás, epekő, bármilyen akut betegség: láz, hasmenés esetén, közvetlenül műtétek előtt

Sebészeti megoldások

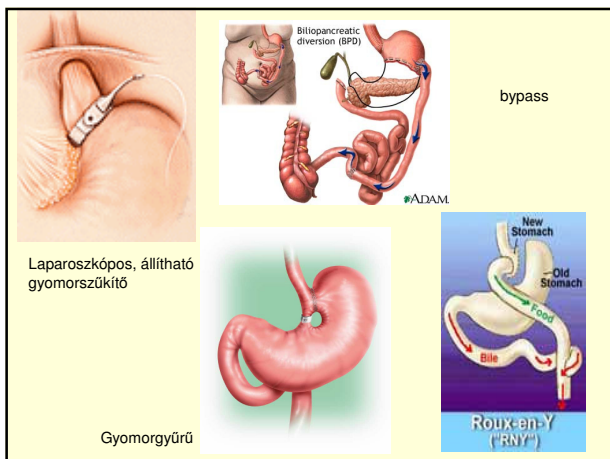

Sebészeti megoldások

- Feltételek:
- Felőtt (kamaszokról még vita)
- Body Mass Index (BMI)
  - >40
  - >35 + társbetegségek: NIDDM, alvási apnoe, GERD.
- Komoly testsúlycsökkentő próbálkozások sikertelenek
- Étkezési és életviteli szokások változtatására kész

Műtéti megoldások

- Restriktív
  - Gyomor szűkítő, ezáltal táplálékfelvételt korlátozó
- Malabszorptív
  - Bypass
  - Kiiktatja a tápcsatorna egy részét, így rontja a felszívódást

Műtéti előkészítés

- 2- 3 hétig „LOW CARB diet”
  - Max. 30 gram/nap szénhidrát
  - Min. 70 g/nap fehérje
  - Cukrozatlan tiszta folyadék a műtét előtt 1 nappal

Műtét utáni tanácsok:

- Lassan étkezzon
- Minden falatot 30-szor megrágni
- Abbahagyni az evést teltségérzet jelentkezésekor
- Napi 3 étkezés (nassolás, kisétkezések ne!)
- Étkezéskor ne igyon folyadékot
- Kiegyensúlyozott étrend
- Napi multivitamin kiegészítés

Progresszív diéta

1. lépés: folyékony
2. lépés: pépes
3. lépés: könnyű vegyes
4. lépés: normál

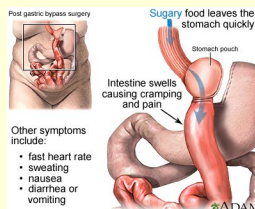
4-8 hét alatt

Mellékhatások

- Hányás
  - Nem kellően megrágott étel (gyomor őrlő funkciója kiesik)
    - K, Mg hiány, folyadékháztartás zavar
  - Túl nagy mennyiség (általában 50 ml gyomortérfogat marad)
  - Stenózis
    - Figyelmeztető jel: ha a szilárd ételeket nem tolerálják!

Mellékhatások

Dumping szindróma

- Kerülni a túl édes, túl zsíros ételeket!

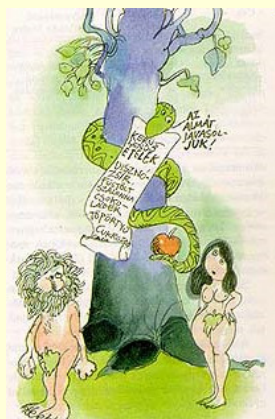
Hányás, hányinger, sztenózis, felszívódási zavarok (B₁₂, Fe,) malnutríció, flatulencia, steatorrhea, laktóz intolerancia...

Mellékhatások

- Dehidráció
  - Folyadék tárolási kapacitás ↓
  - Dumping szindróma miatt étkezések alatti folyadékbevitel korlátozott
  - Egyszerre csak kis mennyiségeket képes befogadni
  - Megoldás:
    - Folyamatosan kortyolgatni (vizet, esetleg higított sport italokat)

Mellékhatások

- Hajhullás
- Epekő
- B₁₂ hiány
- Fe hiány (felszívódás)
- Fekélyek (NSAID!)
- Csontanyagcsere zavar

Összegzés:

- A diéta önmagában nem elegendő. A sikeres és hosszú távon is eredményes kezelés több pilléren áll: energiefelvétel csökkentése, energialeadás növelése, rendellenes étkezési szokások feltárása és befolyásolása, a páciens helytelen életmódi tényezőinek megváltoztatása. (diéta+mozgás+magatartásváltoztatás+gyógyszer)
- A legtöbb páciens számára az elérendő cél az ideális súlyra való törekvés. Ma már nem minden áron törekszünk ennek elérésére, hiszen a testsúly 10%-os, illetve mintegy 10 kg-os csökkentése elegendő lehet a vérnyomás, vérszírértékek, vércukorszint normalizálásához.

